

Rellotge de sol de la Rectoria

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Façana de migdia de la Rectoria, al Serrat de Dalt.
Emplaçament
Alçada: Carretera de Caldes de Montbui a Sant Sebastià de Montmajor
514

Coordenades:

Latitud: 41.66434
Longitud: 2.1187
UTM Est (X): 426630
UTM Nord (Y): 4612884

Classificació

Número de fitxa 08033 - 310
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1891
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: no té números ni gnòmon
Protecció Física
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 014A00130
Autoria de la fitxa Laura Bosch Martínez
Data de registre de la fitxa: dv., 28/11/2008 - 01:00

Descripció

Relloctge de sol del tipus Vertical declinant, que es troba realitzat damunt d'una rajola quadrada de fang, incrustada al mur de la casa. Té gravades les línies horàries, però manquen els números i el gnòmon. Per sota del morter que serveix de suport al rellotge hi ha la data gravada "1929". També, gairebé il·legible hi ha gravada damunt de la rajola de fang la data 1891. Es desconeix l'autor. No porta cap lema gravat o escrit.

Observacions:

(Continuació història)

Tothom qui s'havia comprat un rellotge mecànic, procurava tenir-ne un de sol a alguna paret de casa seva per tal d'anar posant el primer a l'hora. Cap a mitjans del segle XVIII, però, els rellotges mecànics assoliren un alt grau de perfecció i el problema era de fer-los casar amb el Sol que, com sabeu, no és pas uniforme al llarg de l'any. La inconstància del sol, l'accelerament del ritme de vida, i la proliferació de l'enllumenat i de la vida nocturna, feren que mica en mica el rellotge mecànic anés arraconant els quadrants solars.

Tan sols a pagès, on les hores son més plàcides, s'ha pogut refugiar el rellotge de sol, desplaçat d'un món frenètic que ha deixat de comptar per hores i ha passat a fer-ho per minuts.

Història

L'any 999 el vicari del monestir de Sant Cugat del Vallès comprà al compte de Barcelona per una unça d'or el gran alou de Montmajor (actual Farell), que comprenia tota la muntanya des de la falda meridional vora Sentmenat i Palaudàries fins al torrent del castell de Gallifa al nord. S'hi bastí una església de Sant Sebastià anys abans del 1077, data d'una de les primeres notícies documentades que es tenen on se l'anomena "ecclesia sancti Sebastiani de monte maiore". La pertinença tant del lloc com de l'església al cenobi sant cugatenc fou ratificada els anys 1098, 1120 i 1131 mitjançant unes butlles dels papes Urbà II i Calixt II i una escriptura de confirmació de bens del comte Ramon Berenguer III, respectivament. Posteriorment, l'any 1216 el bisbe de Barcelona, confirmava també la donació amb certes reserves a favor de l'església de Caldes; aquesta donació ocasionà plets i discussions i si bé els rectors els nomenava Sant Cugat, sovint l'església de Caldes s'hi oposava com consta que féu el 1305. Sembla però que el 1400 era ja sufragània de Caldes. A causa de la migrades del terme el sosteniment d'un rector era difícil. El 1413 era a càrrec del de Sant Llorenç Savall, ja que en aquell moment l'església de Sant Sebastià només disposava de dos feligresos. Als segles posteriors consta com a parròquia de vegades annexa o encomanada a la de Caldes tot i que alguna vegada havia estat regida pels rectors de Gallifa. Finalment el 1868 fou erigida en parròquia independent i li van ser unides diverses cases de la parròquia de Gallifa de Sant Llorenç i de Caldes. Actualment tot i que no li ha estat llevat el caràcter parroquial torna a ésser en la pràctica una sufragània de Caldes.

Antigament, aquest edifici formava part de la rectoria adossada a l'ermita. A la planta baixa hi havien les corts de les vaques i altres animals domèstics. En arreglar el menjador gran, va sortir del mig de la sala, part d'un trull, (el qual es pot veure a l'exterior, concretament situat a l'esquerra de la façana) i a la paret del fons, una gran xemeneia que anava de punta a punta de la paret i un forn de pa, del qual actualment no en queda res només una petita pedra en record de la seva ubicació.

Aquesta casa va ser comprada pel Sr. Josep Antoni Caparrós amb la seva esposa, els quals transformaren la planta baixa en restaurant i el primer pis en habitatge i taller de luthier, ja que el propietari del restaurant és també luthier de professió.

Va ser al llarg dels segles XVI i XVII quan s'emparellaren la gnomònica, art de fer els rellotges de sol, i el gran esclat de la tècnica constructora. Durant aquells segles es construïren majestuosos palaus i immenses esglésies on s'hi bastiren, bé pintats, esgrafiats o amb qualsevol altra tècnica, uns rellotges de sol també tan desmesurats que molts d'ells voltaven la trentena de metres.

Un cop superada l'etapa en què fer un rellotge de sol era un art obscur ple de misteris i de coneixements

difícils, amb la il·lustració es popularitza la tècnica i sorgeix l'ofici de quadranter. Es comencen a fer rellotges de sol de totes menes i en tots els materials possibles. Dels tallers d'aquests artesans en sortiren veritables peces de luxe, rellotges portàtils d'or o argent de tan bella factura que esdevingueren gairebé més purament objectes de plaer estètic que instruments dels quals se'n fes un ús pràctic.

Cap a mitjans del segle XVI sorgeixen els primers rellotges mecànics, gairebé com un divertiment de serraller que, de bon començament ja només avançaven... una hora diària. És al llarg del XVII quan es van perfeccionant aquests enginyers, i mica en mica, van aconseguint un funcionament més acurat.

Tanmateix el rellotge de sol, en plena eufòria, seguia mantenint-se al lloc d'honor per dues raons: la primera era l'alt preu dels nous aparells i l'altra era que aquests nous competidors no acabaven d'anar del tot bé.

Bibliografia

MOREU-REY,E. (1962). La rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de persona. Pàg. 173. Editorial Teide. Barcelona.

